

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/13030-1
Saksbehandler Eirik Sand

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	22.05.2025
Fylkesutvalget	03.06.2025

Regional plan for grønn industri og energi - høring og offentlig ettersyn av planprogram

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkesutvalget vedtar å varsle oppstart av arbeid med regional plan for grønn industri og energi, jf. plan- og bygningslovens § 4-1 og § 8-3.
2. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn med svarfrist 22. september 2025.

Vedlegg

Forslag til planprogram for regional plan for grønn industri og energi

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren anbefaler fylkesutvalget å sende forslag til planprogram for regional plan for grønn industri og energi på høring og offentlig ettersyn.

Planarbeidet er satt i gang som oppfølging av Regionplan Agder. Planprogrammet er første trinn i arbeidet og tar utgangspunkt i en av de tre samfunnsflokene i Regionalplan Agder: Vi skal nå målene for klima og naturmangfold samtidig som regionen skal utvikles med industri og energitiltak. Formålet med en ny plan for grønn industri og energi er å søke regionale løsninger på denne utfordringen. For å klare det skal planen rette innsatsen mot krysningspunktene der utfordringer ved industri, energi, klima og natur møtes. Planprogrammet legger som første steg opp til prosessen på vei mot en plan som kan peke ut retning for hvordan vi best kan møte utfordringene i Agder.

Saksopplysninger

I Regionplan Agder 2030 har fylkestinget vedtatt at Agder fylkeskommune skal lage en regional plan for grønn industri og energi. Oppsummert slår Regionplan Agder 2030 fast at planen skal:

- Følge opp fylkeskommunens mål om miljø, klima og arealbruk.
- Bidra til bedre måloppnåelse innen relevante deler av satsingsområdene bærekraftig verdiskaping og attraktivt og miljøvennlig Agder.
- Vurdere og avveie areal- og energibehov på tvers av kommunegrensene, med formål om å tilrettelegge for fornybar energiproduksjon, kraftforedlende industri og styrke utviklingen i regionen.
- Inneholde plankart, og regionale planbestemmelser ved behov.
- Ta utgangspunkt i strategien for kraftforedlende industri, samtidig som planen skal fungere mer som et styringsverktøy for kommunene, der hensyn til energi, natur og samfunnsøkonomi blir avveid.
- Oppdatere energistrategi for Agder til dagens utfordrings- og mulighetsbilde.

For å besvare føringene i Regionplan Agder går planprogrammet tilbake til samfunnsflokken som er en del av begrunnelsen til behovet for planen: *Vi må redusere klimagassutslipp og sikre naturmangfold, samtidig som vi skal utvikle regionen med industri, næring, bolig, infrastruktur og produksjon av ren energi.*

For å arbeide med dette som en samfunnsfloke legger planprogrammet opp til at forholdet mellom industri, energi, klima og natur skal utgjøre en kjerne i arbeidet med en ny regional plan. For hvert tema er det definert ett spørsmål, sammen med ett spørsmål som binder dem sammen. Formålet med planarbeidet er å søke regionale løsninger for følgende fem spørsmål som alle må sees i sammenheng:

1. Hvilke prioriteringer er nødvendige for å sette oss på kurs mot et lavutslippssamfunn?
2. Hva må til for å sikre at kraftutbygging og industriutvikling skjer på naturens premisser?
3. Hvordan bør vi legge til rette for verdiskaping og mer bærekraftig industri?
4. Hva skal til for å sikre stabil og tilstrekkelig tilgang på energi i årene som kommer?
5. Hvordan kan vi stå sammen om å løse utfordringene?

Medvirkningen er organisert med utgangspunkt i prosesskravene i plan- og bygningsloven, i tillegg til møter og medvirkningsaktiviteter i forbindelse med høring. Som svar på innspill til Regionplan Agder om behov for tidlig involvering, blir det lagt opp til en utvidet medvirkningsfase som kommer i tillegg til de vanlige fasene etter plan- og bygningsloven. Målet er å samle aktører til ulike arrangementer for kunnskapsdeling og felles arbeid med planens problemstillinger i forkant av at planforslaget blir utarbeidet.

Planarbeidet er organisert med fylkesutvalget som politisk styringsgruppe. Det er også lagt opp til en administrativ styringsgruppe og en prosjektgruppe. For eksterne parter er det foreslått en referansegruppe inspirert av Rogaland Kraftforum. Forumet har som formål å bidra til bærekraftig areal- og kraftsystemutvikling gjennom regionalt samarbeid og forbedret dialog på tvers av sektorer og forvaltningsnivå. Referansegruppen er ment å gi råd til arbeidet med den regionale planen.

Vurderinger

Forslaget til planprogram danner grunnlaget for en prosess mot ny plan i tråd med føringene i Regionplan Agder 2030.

Planprogrammet er lagt opp til å ha en utforskende tilnærming fra starten av planprosessen. Målet med denne tilnærmingen er å skape et større rom for deltakelse enn et mer konkret og avgrenset program. Metoden kan egne seg i saker som gjelder komplekse samfunnsutfordringer, der det sjelden finnes enkle løsninger. Ved å stille spørsmål i begynnelsen av arbeidet inviter fylkeskommunen ulike aktører i regionen inn i en felles utforskning av muligheter og løsninger.

Fasen for utvidet medvirkning vil bli ressurskrevende, men viktig. Flere parter ba om tidlig og god involvering i innspill til Regionplan Agder 2030. Det vil være en styrke for planen å legge til rette for kunnskapsdeling og at ulike parter får mulighet til delta i planarbeidet. I tillegg kan ulike møteplasser rundt planens tematikk danne grunnlag for læring og mer dialog rundt problemstillingene i planen.

Fylkesutvalget er politisk styringsgruppe for planen og utvalget bør være tett på i arbeidet. Det legges derfor opp til politisk arbeidsverksted for hver av planens tre faser:

1. Etter høringsfrist for planprogrammet og før programmet blir fastsatt.
2. Etter de viktigste medvirkningsaktivitetene og før planforslaget blir laget ferdig.
3. Etter høringen av planforslaget og før eventuelle justeringer.

Forslaget om å etablere en referansegruppe inspirert av Rogaland Kraftforum kan ses på som en pilotering av et kraftforum i Agder. Det regionale planarbeidet reiser problemstillinger som gir en passende anledning til å etablere et møtepunkt. Det er anledning til å samle aktørene i en midlertidig gruppe nå, og erfaringene med denne gruppen kan danne grunnlag for videreføring eller en overgang til noe annet når planarbeidet blir sluttført.

Regionplan Agder 2030

Saken er en oppfølging av Regionplan Agder. En ny plan vil gi mulighet til å konkretisere hovedmålene fra Regionplan Agder og gi retning for hvordan målene skal nås.

Økonomiske konsekvenser

Planprogrammet har ingen direkte økonomiske konsekvenser. Det kan være behov for ekstern bistand ved enkelte deler av kunnskapsgrunnlaget.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkesutvalget vedtar å sende planprogrammet til regional plan for grønn industri og energi på høring og offentlig ettersyn.

Kristiansand, 05.05.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør